

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2016

Verksamhetsberättelse 2016

© Sveriges Konsumenter 2017

Foto: Omslag, s. 6: Pixabay.

Omslag, s. 3, 5, 8-15: Shutterstock.

Övriga: Sveriges Konsumenter.

INNEHÅLL

- 4** Styrelsens berättelse
- 6** Året i korthet
- 8** Livsmedel
- 10** Konsumenträttigheter
- 12** Finansiella tjänster
- 14** Digitala tjänster
- 16** Hållbar textilkonsumtion
- 18** Ekonomisk redovisning
- 19** Medlemmar och Råd & Rön

Lista över Sveriges Konsumenters samtliga uppdrag och aktiviteter finns att läsa på www.sverigeskonsumenter.se/vb2016

Styrelsens berättelse

2016 präglades av ett ökat fokus på digitala rättigheter, hållbar konsumtion – speciellt vad gäller banker och textilier, tillgänglighet och den nya samlingen av ståndpunkter: ”60 lösningar för en stark och hållbar konsumentpolitik”. Som verksamhetsberättelsen visar har vårt arbete haft stor effekt på våra områden: livsmedel, finansiella tjänster, digitala tjänster, hållbar textilkonsumtion och i att stärka konsumentens rättigheter. Styrelsen vill tacka för alla insatser.

Vi är den svenska konsumentrösten. Vårt EU-arbete har varit intensivt 2016, inte minst genom vårt starka engagemang i den europeiska paraplyorganisationen BEUC, som under året blev utsedd till en av de mest inflytelserika aktörerna i Bryssel. Frågorna har bland annat gällt revidering av konsumenträttigheter, integritet på internet, bilars avgasutsläpp och frihandelsavtalet TTIP. Hållbar utveckling blir allt viktigare för den europeiska konsumentrörelsen och där har Sveriges Konsumenter varit drivande.

I Sverige har våra kontakter med regering, riksdag och myndigheter varit omfattade. Vi har deltagit i uppvaktningar, statliga utredningar och hearingar, vi har skickat remissyttranden och brev med förslag och underlag till riksdagsmotioner. Glädjande nog finns många av våra 60 lösningar med i partiernas förslag och i ett par fall till har de till och med beslutats av riksdagen. Viktiga insatser har gjorts för att ge konsumentperspektiv på regeringens livsmedelsstrategi, på regeringens strategi för hållbar konsumtion liksom på den växande frågan om delningsekonomi. I frågan om telefonförsäljning skrevs en debattartikel med sju medlemsorganisationer som bidrog till stor uppmärksamhet och förhoppningsvis skärpt lagstiftning 2017.

Fair Finance Guide, Stilmedveten och Med rätt att handla har varit tre stora treårsprojekt som bidragit till politisk påverkan, ökad synlighet och ökad medvetenhet bland enskilda konsumenter. De två första projekten avslutas under 2016, men planeras fortsätta i nya former. Två kampanjer har genomförts om orimliga avtalsvillkor på nätet samt en kampanj om kemikalier i mensskydd.

Medverkan i press, radio och tv har ökat från året innan, till 750 artiklar och inslag under året. Sveriges Konsumenter var med och undertecknade inte mindre än 17 debattartiklar. Aktiviteten på sociala medier har varit intensiv, särskilt på Twitter, på Bertofts blogg och bloggen Gröna trådar.

Konsumentinflytande på produkt- och tjänstestandarder är sedan länge ett viktigt arbetsområde. Här har vi fortsatt att ha en stark ställning i den europeiska organisationen för inflytande i standardiseringen, ANEC och vi har också arbetat vidare i vårt projekt för att rekrytera, utbilda och stödja ett 20-tal representanter till olika tekniska kommittéer.

”

Företagens brist på ansvar, exempelvis Volkswagen-skandalen, stannar inte vid nationsgränserna. För att stoppa brotten och skapa rättvisa för konsumenterna måste ländernas kontrollorgan arbeta mer tillsammans,

säger Örjan Brinkman, ordförande i Sveriges Konsumenter såväl som det europeiska konsumentparaplyet BEUC om förväntningar på det maltesiska ordförandeskapet i EU

Sveriges Konsumenters medlemsorganisationer är fundamentet som demokratiskt förankrad konsumentrörelse. Under året har vi haft 24 medlemsorganisationer men också arbetat för att få fler relevanta organisationer att ansluta sig. Årsmötet beslutade om nya stadgar som börjar gälla 2017.

2016 var det tionde hela verksamhetsåret för Råd & Rön AB som Sveriges Konsumenters helägda dotterbolag. Tidningen har utvecklats, inte minst på internet, och gett ett gott resultat. Bolaget inkluderar sedan 2011 även konsumentrådgivning till sju stadsdelar i Stockholms stad och till två andra kommuner: Falköping och Upplands Bro.

I november delades Sveriges Konsumenters och Råd & Röns konsumentpris Blåslampan ut. Överlämnandet gjordes av utbildningsminister Gustav Fridolin till vinnaren Närjord med Rådhuskonditoriet i Söderhamn.

Verksamhetsberättelsen visar vad Sveriges Konsumenter har gjort under 2016. Och det är mycket, särskilt med tanke på våra små ekonomiska resurser. Det dagliga arbetet drivs av en kompetent och engagerad personal på kansliet. Arbetsbelastningen är hög, även om vi prioriterar hårt genom att bland annat tacka nej till allt från seminariemedverkan till utredningsplatser. Även ett 70-tal frivilligt engagerade har i högsta grad bidragit till arbetet. Detta och mycket annat visar på den stora styrka och den tillgång som finns i våra medlemsorganisationer.

I handlingsplanen till 2020 slås fast att Sveriges Konsumenter ska vara en unik, samlande kraft av och för konsumenter, som arbetar för konsumentens makt och rättigheter och en hållbar utveckling, nationellt, europeiskt och internationellt. Med tanke på de utmaningar vi konsumenter står inför kommer det att behövas.

Stockholm 2017-03-14

Örjan Brinkman
Ordförande

Harriet Gillberg
Riksförbundet Hem och Samhälle
Vice Ordförande

Märtha Dahlberg
PRO

Kristina Bergman
Unga Örnars Riksförbund

Lars-Åke Henriksson
LO

Berzan Kockaya
SIOS

Mobilbranschen har ögonen på sig

Vårt projekt *Med rätt att handlas* testpanel genomförde en tillgänglighetsundersökning i de största mobiloperatörernas butiker. Totalt besöktes 26 butiker i Halmstad, Borås, Åre, Östersund, Göteborg, Visby, Stockholm, Umeå och Uppsala.

23 kommittéer. Genom att våra representanter deltar i standardiseringskommittéer kan vi göra det säkrare och bättre för konsumenten. Under året har vi påverkat miljoner svenskars vardag i allt från äldrevård och leksaker, till lättöppnade förpackningar och skönhetsjänster.

Stark europeisk konsumentrörelse

I år blev BEUC, den europeiska konsumentorganisationen, utsedd till en av de mest inflytelserikaste aktörerna i Bryssel. Sedan 2015 innehar vi ordförandeskapet i BEUC.

Under 2014-2016 har projektet Stilmедveten arrangerat utställningar och utbildningar på 14 orter, från Malmö till Kalix.

Stärkt integritet

I april antogs den nya Dataskyddsförordningen som kommer att vara ett kraftfullt verktyg för att skydda din integritet. Vi har genom den europeiska konsumentorganisationen BEUC påverkat det som nu har presenterats som den mest progressiva lagstiftningen i världen på området.

”Underbart bemötande! Lugnt och sakligt. Tydliga besked och goda råd,

säger en av de konsumenter som varit i kontakt med våra konsumentvägledare.

8000 mail

har sedan starten skickats till bankerna via vårt verktyg Fair Finance Guide.

Sänkt moms på reparationer

Regeringen har nu beslutat att sänka momsen från 25 till 12 procent på reparationer av bland annat kläder, hemtextil och skor. Detta är en fråga som vi drivit i flera år och som vi tror är ett bra verktyg för att få fler att reparera och bättre tillvarata de resurser vi har.

34 000 besökare på vår blogg Gröna trådar

Spionerande leksaker

I en granskning visade sig uppkopplade leksaker ha stora säkerhetsbrister. Vi anmälde bland annat dockan Cayla till Konsumentverket och Datainspektionen.

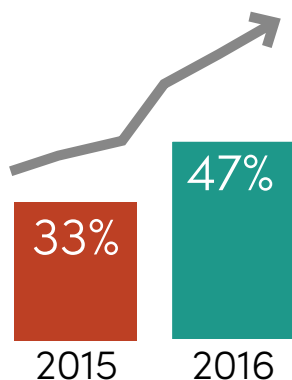

82 tester om allt från bilbarnstolar, vandringskängor och vegokorv till mobiltelefoner och grönsaksbuljong publicerade vår tidning Råd & Rön under året.

Avtryck i riksdagen

Vår skrift *60 lösningar för en stark och hållbar konsumentpolitik* ger stöd för ett tydligt konsumentperspektiv i politiken. Under årets motionstid i riksdagen inkom ett 40-tal motioner med tydlig bäring på de politiska frågor som vi driver.

Så mycket har de svenska bankerna i genomsnitt förbättrat sitt hållbarhetsarbete genom förbättrade riktlinjer.

Snabbmatskedjor & antibiotikaresistens

Vår granskning av snabbmatskedjor, genomförd i samarbete med Consumers International visar att 3 av 4 kan göra mycket mer i arbetet mot antibiotikaresistens.

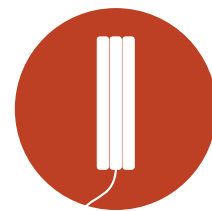

Fem förslag vi gillar i Snabblåneutredningen

1. Rântetak
2. Kostnadstak
3. Stopp för förlängning
4. Kreditprövning - hårdare krav
5. Krav på marknadsföringen

Mensskydd,

en produkt som kommer i direktkontakt med slemhinnor, ses av myndigheterna som vilken produkt som helst – ingen myndighet har någonsin testat om de innehåller farliga kemikalier. Det tyckte vi var högst anmärkningsvärt och skrev därför brev till myndigheter och politiker och uppmanade dem att snarast säkerställa att produktgruppen mensskydd testas för farliga kemikalier. Efter våra påtryckningar kommer Kemikalieinspektionen under 2017 att ha ett särskilt tillsynsprojekt om mensskydd.

” Sverige sviker konsumenterna genom att ha en av Europas slappaste lagstiftningar,

ur debattartikel i Svenska Dagbladet där vi tillsammans med våra medlemsorganisationer vill se skarpare lagstiftning vid telefonförsäljning

4 av 5 vill att myndigheter granskar långa och krångliga avtalsvillkor, visar vårt projekt *Med rätt att handlas* undersökning.

Sy för livet!

På Stilmedvetens utställning fick besökarna prova på det hårda arbetet som textilarbetare i Kambodja i vår interaktiva textilfabrik. Hur många jeansfickor klarar du att sy på två minuter?

Rätten att veta vad du har på tallriken

Alla konsumenter ska ha tillgång till säkra, prisvärda och hållbart producerade livsmedel. Tyvärr ser det inte ut så idag. Även om ekologiskt, rättvisemärkt, närproducerat och alternativ till kött får större plats i våra livsmedelsbutiker och restauranger finns det problem med bristande information, matfusk och hög inriktning på att sälja ohälsosam mat. Vi anser att det är en rättighet att få veta vad det är vi stoppar i oss och arbetar för att det ska vara lätt att göra de hållbara, hälsosamma valen.

Den svenska livsmedelsstrategin kan komma att påverka maten på våra tallrikar en lång tid framöver.

Några insatser under året

- **Livsmedelsstrategin.** Regeringens arbete med att ta fram en bred överenskommelse kring en livsmedelsstrategi blev klar först 2017. Sveriges Konsumenter har ingått i den dialoggrupp med intressenter som landsbygdsminister Sven-Erik Bucht initierat. För att skapa motvikt till andra mäktiga intressen i branschen har vi gått samman med flera miljö-, konsument- och djurskyddsorganisationer. Tillsammans har vi drivit på debatten och anordnat seminarium i Almedalen för vår gemensamma vision om en framtid där konsumenterna äter hälsosam, välsmakande mat som är hållbart producerad.
- **Antibiotikaresistens och snabbmatskedjor.** Antibiotikaresistens är ett av de största hoten mot mänskligheten och stora säljare av köttprodukter, såsom snabbmatskedjor, har ett stort ansvar i att hjälpa till att stoppa utvecklingen. Inför internationella konsumentdagen den 15 mars gjorde vi, som del av en global kartläggning med Consumers International, en granskning av fyra snabbmatskedjor och deras arbete mot antibiotikaresistens. Burger King fick sämst resultat då de bara hänvisar till lokala myndighetskrav. Max utmärkte sig i positiv bemärkelse genom att säga sig konsekvent använda sig av svenskt kött och fågel. Sverige har strängare regelverk om antibiotikaanvändning än många andra länder.
- **Reviderad livsmedelslagstiftning.** Sveriges Konsumenter slåss för att bibehålla det starka konsumentskydd som uppnått successivt i EU:s livsmedelslagstiftning. Detta då regler om säkerhet och lagstiftning om närings- och hälsopåståenden håller på att revideras i EU:s förenklingsarbete, det så kallade REFIT. Vi har tillsammans med BEUC gett synpunkter på utvärderingen som görs innan kommissionen lägger förslag till ny förenklad lagstiftning. Utmaningen består i att underlätta för företagen utan att samtidigt minska den höga skyddsnivå som uppnått genom konsumentorganisationernas hårda arbete för säkra och hälsosamma livsmedel.
- **Hållbar matförening vann Blåslampan.** Sveriges Konsumenters och Råd & Röns konsumentpris Blåslampan 2016 gick till föreningen Närjord med Rådhuskonditoriet i Söderhamn. Föreningen bedriver en rad olika verksamheter inom matområdet och lyckas genom sitt helhetsgrepp kring hållbarhet stötta såväl lokala bönder som nyanlända och konsumenter.

”
Det bästa med priset är att vi kan inspirera andra att starta liknande verksamheter. Vi kan visa att det faktiskt går att göra,

säger Karin Öst från föreningen Närjord om deras vinst av Blåslampan 2016, i Hela Hälsingland

Stärkt konsumentskydd för ökad konsumentmakt

En stark konsumentpolitik skyddar konsumenten och är nödvändig för att marknaden ska fungera. Lagar som inte hänger med i samhällets utveckling, företag som lurar och brist på information gör att konsumenten lätt hamnar i underläge. Vi arbetar för att stärka konsumentens rättigheter och möjligheter att använda sin konsumentmakt och ställer krav på ett hållbart företagande.

En stor del av konsumentlagstiftningen beslutas inom EU. Sveriges Konsumenter representerar det svenska konsumentperspektivet i flera EU-sammanhang och innehar ordförandeskapet i BEUC, den europeiska konsumentorganisationen.

Några insatser under året

- **Telefonförsäljning.** I oktober hade det gått 500 dagar sedan utredningen om telefonförsäljning landade på regeringens bord. Utredningen föreslog skriftlig avtalsbekräftelse, något som vi sett som ett minimikrav utifrån det stora antal konsumenter som fortsatt lurats av oseriösa telefonförsäljare. Vi har tillsammans med våra medlemsorganisationer under hösten drivit på för politisk handling genom politikermöten och gemensamma debattartiklar som hänvisat till tidigare vallöften från många av partierna. Med detta har frågan än en gång aktualiserats och vid ingången av 2017 kom ett löfte om en proposition.
- **Mobiloperatörerna och tillgänglighet.** Att enkelt och tryggt kunna tillgodogöra sig information, orientera sig och få ett bra bemötande i handeln är viktigt för att kunna göra medvetna och aktiva val som konsument. Telekommunikationsmarknaden är en av de mest problematiska marknaderna för konsumenten. Under 2016 genomförde vårt projekt Med rätt att handla tillgänglighetsundersökningar av de fyra största mobiloperatörernas webb- och fysiska butiker med hjälp av en testpanel bestående av personer med kognitiva funktionsnedsättningar. Vi träffade även representanter från telefonbolaget Tre för att prata om resultaten. Våra rekommendationer till mobiloperatörerna kommer att publiceras i början av 2017.
- **Tillsyn av mensskydd.** Med tanke på att de flesta kvinnor använder mensskydd under en stor del av livet, är det en självklarhet att kunna känna sig säkra på att de inte innehåller giftiga ämnen. Men Sveriges Konsumenters granskning visade att mensskydd aldrig hade testats av någon tillsynsmyndighet. Genom brev till riksdagspolitiker, myndigheter samt debattartiklar och mediemedverkan har vi drivit på för att en myndighet ska ges ett specifikt tillsynsansvar för mensskydd och att de ska testas snarast. Under senare delen av hösten meddelade Kemikalieinspektionen att mensskydd blir ett särskilt tillsynsprojekt under 2017.
- **Ta med ditt abonnemang när du reser.** Konsumentens frustration över att inte kunna ta med sig digitala innehållstjänster, som exempelvis Viaplay, när man vistas i andra länder blir allt större. Sveriges Konsumenter har slagits för att denna fråga ska lösas inom EU. Kommissionens förslag 2015 för portabilitet av innehållstjänster har efter en stark konsumentlobby gått ovanligt snabbt framåt i beslutsprocessen. Vi har uppmanat det maltesiska ordförandeskapet att slutföra förhandlingarna med parlamentet snarast så att konsumenter kan använda sina digitala tjänster oavsett var man befinner sig i EU.
- **Energimärkning med A till G-skala.** Energimärkningen är ett enkelt verktyg för konsumenten att välja energisnåla produkter, men för några år sedan fick branschens påtryckningar politikerna att ändra den välkända A till G-skalan. Istället blev det vanligt att stöta på exempelvis vitvaror med A++ eller A+++ vilket urvattnat märkningens effektivitet. Konsument- och miljöorganisationer har krävt en återgång till en ren A till G-skala genom inspel till både Ministerrådet och Europaparlamentet. Förhandlingar har nu inletts som förhoppningsvis resulterar i en återgång till en lättanvänd energimärkning för Europas konsumenter.
- **Vår tidning Råd & Rön** guidar konsumenten i vardagens val och är en av få annonsfria, oberoende tidningar. 2016 publicerades 82 tester av allt från vandringskängor och LED-lampor till surfplattor och kaffebryggare. Upplagan är ca 60 000. Tidningen satsar allt mer på de digitala kanalerna och under året hade webbplatsen 2 685 000 unika besökare.

”

Gör man det **enklare** för den här gruppen så gör man det **enklare för alla**. Det är inte någon som missgynnas,

säger Elin Sandström, projektledare för Med rätt att handla, projektet som uppmanar företag att satsa på kognitiv tillgänglighet

Tillsammans påverkar vi bankerna

Konsumenterna har en särskilt utsatt ställning på det finansiella området. Tjänsterna är ofta komplexa, svåra att överblicka och säljmetoderna kan vara aggressiva. Därtill är det svårt att veta hur banken förvaltar dina sparpengar ur ett hållbarhetsperspektiv. Vi vill att konsumenterna ska ges möjlighet att på ett enkelt sätt välja prisvärda och långsiktigt hållbara finansiella tjänster med hög konsumentnytta.

Bankernas investeringar i hållbar energi är ett av de kriterier som projektet Fair Finance Guide granskar.

Några insatser under året

- **Fair Finance Guides årliga policygranskning.** 2016 års granskning visade att de svenska bankerna fortsätter att förbättra sina hållbarhetsriktlinjer som en reaktion på det ökade konsumenttrycket via vårt projekt Fair Finance Guide. De sju största bankerna ställer sig nu bakom 47 procent av hållbarhetskraven i den internationella granskningsmetoden, en rejäl ökning från 33 procent förra året. Konsumenterna har fortsatt engagera sig under året och skickade 3 000 mejl till bankerna via Fair Finance Guides hemsida, med uppmaning till bankerna att bättra sig.
- **Fallstudie om kontroversiell vapenexport.** I september släppte Sveriges Konsumenter tillsammans med Diakonia en rapport inom Fair Finance Guide som visade att Sveriges sju största banker investerar nästan fem miljarder i företag som exporterar vapen till länder med auktoritära regimer, som deltar i väpnad konflikt eller kränker mänskliga rättigheter. Swedbank står för den absolut största andelen. Reaktionen från konsumenterna blev stark, trots det var det endast Handelsbanken som lovade att se över sina riktlinjer.
- **Snabblån.** Sms-lån och andra former av snabblån har sedan de kom 2006 erbjudit utsatta konsumenter lån till 100-tals, ibland 1 000-tals procent omräknat till effektiv ränta. Sveriges Konsumenter har haft en betydande roll som expert i den av regeringen tillsatta utredning om de dyra snabblånen. Under hösten presenterades utredningens resultat som innehöll en rad skarpa förslag om räntetak, kostnadstak och kreditprövning. Något som vi nu hoppas blir verklighet genom lagstiftning.
- **Finansiell rådgivning.** Vi har under året starkt kritiserat regeringen som valt att inte införa ett heltäckande provisionsförbud för finansiell rådgivning, något som en tidigare utredning föreslagit som åtgärd. Vi vill se en rådgivning med bättre kvalitet som utgår från konsumentens behov snarare än jakt på provisioner. Vi har också framfört kritik mot den statliga fondutredningen som bland annat rör redovisning av hållbarhetshänsyn. Kraven är för allmänna och vi vill istället se krav på mätbara nyckeltal, exempelvis genom redovisning av fondernas klimatavtryck. Vi föreslog även att tillsynsmyndigheten övervakar så att passivt förvaltade fonder inte marknadsförs som aktiva.
- **Panama Papers.** Under våren rullades den gigantiska läckan Panama Papers upp där stora summor pengar i skatteparadis avslöjades. Det framkom att den svenska storbanken Nordea hjälper sina rikaste kunder att undvika att betala skatt genom att erbjuda dem att skapa brevlådeföretag. I Sverige stod Uppdrag Granskning bakom avslöjandet och Sveriges Konsumenter ombads kommentera i programmet och blev därigenom en viktig aktör i den mediebevakning som följde. Bland annat debatterade vår expert bankkunders möjlighet att byta bank och till insyn i bankens verksamhet med finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund i Agenda.

”

Det är bra att bankerna tar **hållbarhet på större allvar**, det här blir en allt viktigare fråga för kunderna och det börjar ge avtryck,

säger Jakob König, projektledare för Fair Finance Guide på Sveriges Konsumenter

Schyssta villkor i din digitala vardag

Den snabba digitaliseringen medför många möjligheter för konsumenter, men det gör också att nya problem uppstår. Tjänster på nätet kan genom orimliga avtalsvillkor och brister i säkerhet också innebära risker för den personliga integriteten och tillgängligheten kan drabbas. Alla konsumenter måste ha tillgång till användbara digitala tjänster med ett gott konsumentskydd, där de vet vad de ingått avtal om och där integriteten respekteras.

Aktivitetsarmband kan vara ett bra verktyg för att hålla koll när du tränar. Men en granskning visar att du kanske inte får behålla informationen för dig själv.

Några insatser under året

- **Leksaker som skvallrar.** I en granskning gjord av vår norska systerorganisation Forbrukerrådet framkom allvarliga brister i uppkopplade leksakers villkor och tekniska funktioner. Det handlar om orimliga villkor och säkerhetsbrister som gör att vem som helst kan tala och lyssna genom leksaken med tillhörande app. Vi anmälde därför företaget bakom två av produkterna till Datainspektionen och Konsumentverket. Uppkopplade produkter blir fler och fler och det är viktigt att säkerhetsaspekten finns med när utvecklingen går vidare. Avslöjandet fick stor uppmärksamhet i medier och hos allmänheten.
- **Aktivitetsarmband.** I ett annat samarbete med Forbrukerrådet har vi satt press på företagen bakom dejtingappar och fitnessarmband där långa, orimliga och till och med oskäliga avtalsvillkor förekom. Många gånger handlar det om att konsumenten avsäger sig viktiga rättigheter och går med på att företaget delar med sig av innehåll som bilder och personlig information till vem som helst under obegränsad framtid. Något som är extra känsligt när det handlar om så personliga uppgifter om ens hälsa och privatliv. Flera av företagen har efter våra gemensamma påtryckningar ändrat i sina avtalsvillkor.
- **Integritetskommittén.** Vårt arbete med digitala frågor och i synnerhet med integritetsfrågor har gett oss en plats i den parlamentariska integritetskommittén under 2016. Vi har bidragit med vår expertkunskap om de utmaningar konsumenten står inför vid e-handel och tjänster på nätet, t ex smarta elnät, sakernas internet och sociala medier. Dessutom har vi uppmärksammat utredningen på de möjligheter standardisering erbjuder för att åstadkomma integritetslösningar i konsumentrelaterat standardiseringsarbete. Vi har särskilt tydliggjort utsatta konsumenters behov av lösningar som också skyddar privatlivet.
- **Delningsekonomiutredningen.** Låna en hund, hyr ett hus eller dela på ett baksäte. Utvecklingen av delningstjänster har exploderat med digitaliseringen, vilket innebär många möjligheter för konsumenten. Men för att den ska nå sin fulla potential krävs att användarna har ett bra skydd och känner sig trygga. Under våren tillsatte regeringen en utredning om användarna i delningsekonomi. Vi har aktivt deltagit och bidragit med både underlag i form av en kartläggning och konsumentperspektivet till utredningen. Utredningens resultat presenteras i början av 2017.
- **Orimliga avtalsvillkor.** Lästider på över 90 minuter för avtalstexter för några av de tjänster som vi använder dagligen borde inte vara skäligt. Vi vill se krafttag som tar oss bort från dagens snedvridna spelplan där företagen i långa och svårtydda avtal kan villkora bort det mesta av sina skyldigheter och samtidigt tvinga in konsumenterna i eviga kontrakt. Vårt projekt Med rätt att handla sätter ytterligare fokus på lösningar som är bra för de med kognitiva funktionsnedsättningar och därmed bra för alla. Genom en enkätundersökning om konsumenternas upplevelser av avtalsvillkor, debattartiklar och en kampanj ”90 minuter – sommaren är för kort för långa avtal” i sociala medier har vi uppmärksammat den skeva situationen mellan konsumenter och företag samt drivit på myndigheterna att agera.

”

Vi konsumenter måste bli mycket mer misstänksamma, våra personuppgifter är hårdvaluta,

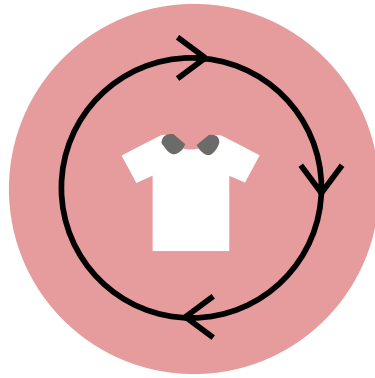
säger generalsekreterare Jan Bertoff till TT

För en mer hållbar garderob

Vår konsumtion av kläder har stor miljöpåverkan och den totala textilkonsumtionen ökar ständigt. Genom vårt projekt Stilmedveten har vi under tre år arbetat på flera olika nivåer för en mer hållbar textilkonsumtion, både genom att inspirera och skapa incitament och mana på politiska beslut som främjar de hållbara valen.

Illustrativ klädhög från Stilmedvetens utställning på Textilmuseet i Borås som väger 162 kg. Det motsvarar den mängd kläder och textilier som boråsborna konsumerar på en timme.

Några insatser under året

- **Momssänkning reparationer.** Sveriges Konsumenter har under flera år drivit kravet på sänkt moms på reparationer. Vi tror att det är ett bra verktyg för att få fler att reparera och bättre tillvarata de resurser vi har. Nu har regeringen beslutat att från och med 1 januari 2017 sänka momsen på reparationer av bland annat kläder, hemtextil och skor från 25 till 12 procent.
- **Utställningen.** I januari hade Stilmedveten premiär för sin stora utställning på Textilmuseet i Borås. Utställningen jobbades fram och förfinades under projektets två första år och blev därför essensen av vad Stilmedveten jobbat med - en interaktiv, informativ och inspirerande utställning om hållbar modekonsumtion. Utställningen kretsar kring ett klädberg som visar hur mycket textil de boende i kommunen, där utställningen står, konsumerar på bara en timme. Flera delar av utställningen uppmuntrar besökaren att reflektera över sina egna kläder och sin egen konsumtion, bland annat genom upplevelsen "Sy för livet" där besökaren får prova på livet som sömmerska i textilfabrik. Utställningen har under året besökts av ca 40 000 personer och gett upphov till ett 40-tal artiklar i medier och bloggar och förflyttades i slutet av året till Teknikens hus i Luleå.
- **Inspirationsdag.** Som avslutning på Stilmedvetens tredje år arrangerades i november en inspirationsdag för lärare om hållbar textil. Den fick ett enormt gensvar från målgruppen och redan i juni var alla platser bokade. Dagen började med en föreläsning om hållbart mode som följdes av fyra valbara workshoppar. Dessa riktade in sig på olika teman inom hållbarhet och fokuserade på hur en kan arbeta med frågorna i klassrummet, bland annat togs hållbara materialval, konsumtion och remake upp. Eftermiddagen avslutades med ett panelsamtal om att engagera unga. Inspirationsdagen besöktes av Gustav Fridolin som pratade om hållbarhet i skolan.
- **Magasin och handbok.** Under Stilmedvetens sista projektår utarbetades en idé om hur vi kunde ta till vara på och sprida våra erfarenheter från projektet. Valet föll på att samla metoder, tankar och lärdomar i ett inspirerande magasin. I magasinet finns artiklar om hur vi arbetat med frågan om hållbar textilkonsumtion, inspirerande reportage om personer som jobbat med vårt utbildningsmaterial eller som deltagit i aktiviteter och krönikor, bland annat från några av Stilmedvetens bloggare. Magasinet har spridits till lärare, utvalda organisationer och andra intressenter samt finns att beställa on-demand eller att ladda ned kostnadsfritt och själv skriva ut.

”

Det **spelar roll** vilka val man gör. Många förstår det när man handlar mat. Man väljer ekologiskt för att det är bättre djurhållning och marken mår bättre - **samma sak gäller när du handlar kläder,**

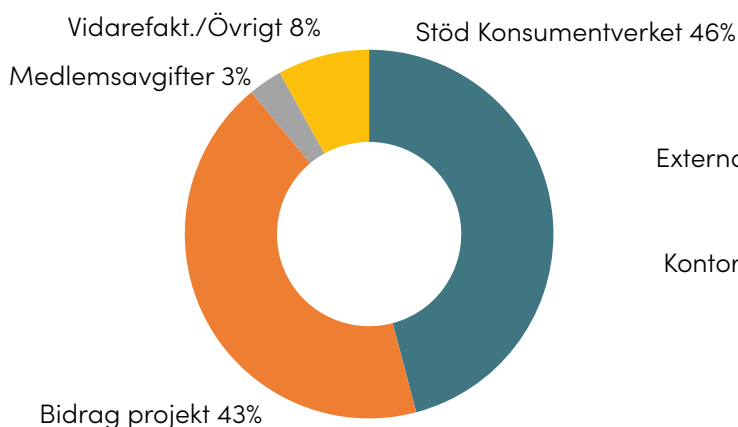
säger Anna-Lisa Persson om hållbar modekonsumtion i P4 Sjuhärad, Sveriges Radio

Sveriges Konsumenters ekonomi 2016

Sveriges Konsumenter har vuxit de senaste tio åren. Intäkterna 2016 var 11 878 785 kronor och utgjordes till övervägande delen av stöd och bidrag från Konsumentverket, Arvsfonden, Sida, SKA-rådet m m. Kostnaderna var 11 685 662 kronor. Fördelningen framgår av diagrammen nedan. Årets resultat var positivt, 207 325 kronor. I övrigt – se årsredovisningen på hemsidan. Dotterbolaget Råd & Röns verksamhet, med tidning och konsumentvägledning, redovisas i bolagets egen årsredovisning.

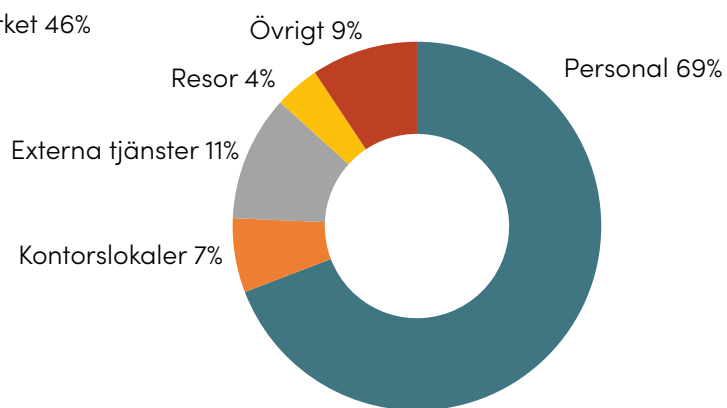
INTÄKTER

11 878 785 kr

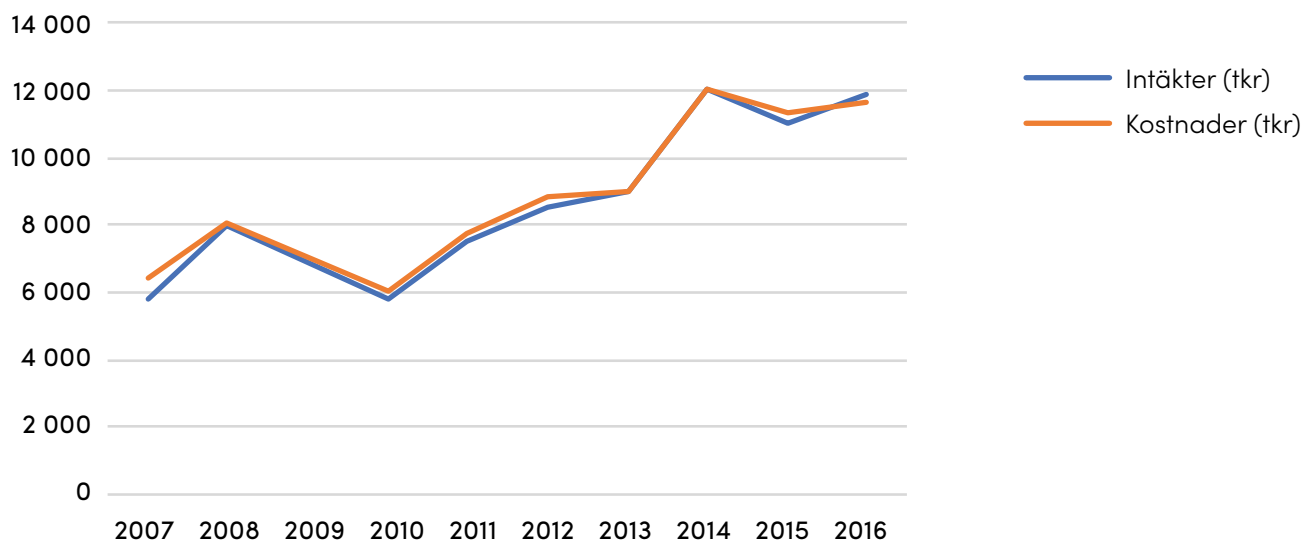

KOSTNADER

11 685 662 kr

TIOÅRSÖVERSIKT

Våra medlemsorganisationer

Arbetarnas Bildningsförbund ABF
Djurskyddet Sverige
FritidsOdlingens Riksorganisation FOR
Föreningen Äkta vara
Handikappförbunden HSO
Konsumentföreningen Medvetna Matval
Konsumentgillenas samrådsorgan
Konsumentgruppen i Nyköping
Konsumentrådet i Östersunds kommun
Konsumentvägladarnas förening
Landsorganisationen i Sverige LO
Medveten Konsumtion
Pensionärernas riksorganisation PRO
Resenärsforum
Reumatikerförbundet
Riksförbundet Goodgame
Riksförbundet Hem och Samhälle
Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige SIOS
SKPF Pensionärerna
SPF Seniorerna
Svenska Celiakiungdomsförbundet SCUF
Svenska Djurskyddsföreningen
Unga Örnars Riksförbund
Vi Konsumenter

Under 2017 har Hyresgästföreningen tillkommit som ny medlemsorganisation och Konsumentrådet i Östersunds kommun och Konsumentgruppen Nyköping utgått.

Vår tidning

Sedan 2006 ger Sveriges Konsumenter ut tidningen Råd & Rön, en kommersiellt oberoende konsumenttidning och en av ytterst få tidningar utan annonser. En tidning som ger tips och råd och som förenklar vardagen. Råd & Rön utför noggranna laboratorie- och användartester på allt från dyra tvättmaskiner till mindre inköp så som hudkrämer. Tidningen har nästan 60 000 prenumeranter och har 2,7 miljoner besökare på webbplatsen www.radron.se

Sveriges Konsumenter är en oberoende ideell organisation som arbetar för ökad konsumentmakt. Vi verkar för alla konsumenters självklara rätt till skydd, inflytande och möjlighet att göra medvetna och hållbara val. Organisationen arbetar brett med konsumentfrågor, men lägger också särskilt fokus vid frågor som rör livsmedel, banktjänster, tillgänglighet, integritet på nätet och hållbar konsumtion. Bakom vår organisation står 23 medlemsorganisationer.

Vi driver frågor både nationellt, inom EU och internationellt och representerar konsumentperspektivet i ett 30-tal forum. Däribland genom aktivt medlemskap i den europeiska konsumentorganisationen BEUC, i Consumers International och standardiseringsorganet ANEC.

Vi ger ut den oberoende och reklamfria tidningen Råd & Rön och driver på uppdrag av kommuner rådgivande konsumentvägledning.

S SVERIGES
KONSUMENTER

Postadress:

Box 38001
100 64 Stockholm

Besöksadress: Hornsgatan 172, Stockholm

Telefon: +46 (0)8-674 43 00

www.sverigeskonsumenter.se

Facebook: facebook.com/sverigeskonsumenter

Twitter: @svkonsumenter